

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2009. január

XVI. évf. 1. szám

Ne félj, mert én veled vagyok... (Ézsaiás: 41,10)

„Az Úrnak jóvolta napjainkhoz, napokat told...” /283.d:1v/ - hangzik fel ajkunkról új esztendő első napjaiban az Istent dicsérő ének, és ez énekimádságban is köszönetet mondunk Istennek, hogy az Ő jóvoltából kegyelméből új esztendőt érhattünk, hogy napjainkhoz napokat toldott.

Újra egy új esztendő - tele várakozással, kérdésekkel és tele félelemmel. Ehhez a félelemhez hozzájárul az egyre növekedő gazdasági válság, egy új pénznem bevezetése, és mennyire igaz van a költőnek Bódás Jánosnak, aki egyik versében ezt írja:

*„Új esztendő... Nem tudja senki sem,
hogy mi vár rá, merre hova lép
Az ismeretlenség ködébe rejtve
Mi van: örvény, orom vagy szakadék ?*

*Nincs kikövezett út, egyenes pálya
Biztos cél felé vezető sínek
Hogy a holnap titkát is kitalálja
Nem adatott meg soha senkinek. „*

Minden új dologtól félünk, mert az új mindig valami változást hoz, és mi annyira szeretjük a régit, ragaszkodunk a régi dolgokhoz, régi életünkhöz, mert megszoktuk, mert ismerjük, és azt gondoljuk minden úgy van jól, hányszor próbáljuk azt hinni, hogy minden rendben van a mi életünkben. Olyan nehezen tudjuk kimondani, és még nehezebben megtenni, amit Pál apostol vallott:” ...de egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalomért.” /Filippi 3:14/

Minket pedig mindig kísért a múlt. Igaz, nem könnyű elfelejteni azokat, amik hátunk mögött vannak. De meg kell tennünk. Nem emésztődhetünk a múlton, a jövő felé kell tekintenünk. Nem vesződhetünk befejezett tényekkel, mikor új helyzetekben kell helyt-

állnunk.

Az elmúlt esztendővel is mennyi minden a hátunk mögé került, sok munka, talán eredmények, sikerek, de bizonyára sok csalódás, keserűség, fájdalom, könnyek.

De mennyi tévedéseink, botlásaink is voltak, amelyek nehéz kövek gyanánt fekszenek lelkünkön. Mennyi mulasztások, hanyagságok, amelyek késleltetnek bennünket, bűnök, amelyek égetik a mi szívünket. Ezekről szabadulnunk kell, hátunk mögé kell vetni ezeket óemberünkkel együtt és kérni az Urat



az ének szavával:” Adj minékünk megújult szívet és új indulatot,

*Te hozzád mindenekben hívet.
És szent akaratot,
Újítsd meg rajtunk a te képed,
Mely áll szent életben
hogy lehessünk választott néped,
Élvén szeretetben.” /285:4v/.*

Így lesz az új esztendő igazán új és boldog, ha mi is megújulunk, ha új szívvel, új indulatokkal mindenben Krisztust követve járjuk az élet útját, nem hangoskodva, nem lázadozva és zúgolódva, nem a magam hasznát keresve, nem rosszat akarván a másíknak, ha-

nem szeretetben összeforrvá, egy közös test tagjaiként.

A 2009. esztendő homályos és ismeretlen minden ember előtt. Egyházunkban az elmúlt évben megtörtént választások alapján egyetemes egyházi szinten és egyházmegyékben többnyire új tisztségviselők kezdik el ebben az esztendőben hivatalukat, munkájukat, feladataik teljesítését, mindazt, amivel Isten megbízta őket.

Keresünk egy biztos pontot, amely vezetők és vezetettek és minden ember számára biztos segítség, amelyre lehet építeni.

Izráel, Isten választott népe, amikor bajban volt, amikor annyi sok külső ellenségük volt, amikor nem tudták, hogy mi lesz velük, mi következik rájuk, amikor sok volt ellenségük, nem volt reménységük, és már-már átadták magukat a félelemnek, akkor Isten Ézsaiás próféta által emlékezteti őket, hogy kik is Ők és ezt az ígéretet, biztatást kapják: ”Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened. Megerősítlek, meg is segítlek, sőt győzelmes jobbommal, támogatlak.” /Ézsaiás 41:10/ Milyen más ezzel a bizonyossággal neki indulni egy új ismeretlen útnak, egy új esztendőnek.

Ne félj a holnaptól a jövődőtől, ne félj a küzdelmekről, az új dolgoktól, a feladatoktól, a próbatételektől, mert van Istened, van segítséged, van akihez odafordulhatsz, van akit kereshetsz még magányosságodban is imádságod által, aki neked is mondja és téged is biztat ez új esztendő első napjaiban: Ne félj, mert én veled vagyok... Nem elég ezt csak meghallani, ezt át kell élni nap mint nap, hogy velem van Istened, mindig velem. Veled van az, akié minden hatalom mennyen és földön, veled van az, aki előtt nincs akadály, akinél semmi sem lehetetlen.

Nem emberektől, nem emberi hatalmasságoktól függ, hogy milyen lesz

ez az esztendő, hanem attól, mennyire tudunk Istennek engedelmeskedni, mennyire vesszük őt észre életünkben, mennyire cselekedjük akaratát és mennyire tudjuk rábízni magunkat, egész életünket, szeretteink életét az Ő gondviselő kezére.

BÚÉK - ami ilyenkor mindenütt fel van írva, és mindenütt elhangzik azt jelenti Bízid Újra Életed Krisztusra.

Jaj, amikor csak azokkal a gondolatokkal kezdem el az új esztendőt, hogy "majd csak lesz valahogy, mindig

volt valahogyan". Jaj amikor azt mondom, majd "én mindent megoldok".

Új esztendő kezdetén legyen bennünk alázat, és lássuk be, hogy nem tehetünk mást, mint rábízzuk magunkat Isten kegyelmére és szeretetére, aki lehajolt ehhez a bűnös embervilághoz az Úr Jézus Krisztusban.

Gerhardt Pál egyik éneke is így bízta bennünket: "Az Úrra bízzad dolgod, könnyebbül a teher, Ezer baj közt is boldog, aki nem csügged el."

/265.d.:2v./

Bódás János pedig így fejezi be a már fent idézett versét:

„Öröm, bánat, élet, halál, akármí
Jöhet, a szívem mégse nyugtalan,
Tudom: "Kik Istent szeretik, azoknak
minden javukra van,"/Róma 8:28/

Ezzel a reménységgel és bizonyossággal legyen mindnyájunk számára boldog ez az esztendő Isten áldásával.

Fazekas Ágnes
ref.létkipásztor

Nemcsak kenyérrel él az ember

Olvasandó: Jeremiás próféta könyve 27. része

Amikor ezt a részt olvassuk, egy hosszabb elbeszélés első harmadát ismerjük meg. Ugyanis a következő két résszel tartalmilag és időben is egymáshoz közeli történeteket tár elénk Jeremiás próféta könyve a 27. 28. és 29. fejezeteiben. Azok számára, akik Károli fordításából olvassák e rész verseit, egy idézetet másolok be a Jub. kommentárból: „A 3., 12. és 20. versből nyilvánvaló, hogy e jövődölések idején már Sedékiás, és nem Jójákim volt a király.” Akik pedig az új fordítást olvassák, a fenti mondatból tudatosíthatják, hogy Cidkijjá és Sedékiás egyazon személy, - Júda fogság előtti utolsó királya.

Az ő uralkodásának „kezdetén” kapja Jeremiás azt a parancsot Istentől, hogy jármot vegyen a nyakába és így küldjön üzenetet a Jeruzsálemben tartózkodó pogány fejedelmek követeinek, akik Cidkijjá királyhoz érkeztek. Az idézőjelbe tett szóhoz kell magyarázatot fűzni először. Cidkijját Nabukadneccar aztán ültette trónra Jeruzsálemben, hogy elődjét Jójákin királyt és tízezer embert már fogságba hurcoltatott (2Kir. k. 24. r.). Úgy gondolom, a kegyelemből uralomra került Cidkijjá nem azzal kezdte hatalma gyakorlását, hogy bárkivel szövetkezik a jövevényével szemben, különösen, hogy láthatta katonai erejét. Egy-két esztendőt bizonyonnyal feltételezhetünk az idézett szó helyén. A Jeruzsálemben megjelent

pogány fejedelmek követei viszont bizonyosságai annak, hogy egy Babilon elleni szövetség van készülöben, talán Egyiptom sugallatára, amelybe szeretnék megnyerni Júdát is. Jeremiásnak az ÚR parancsára ez ellen a szövetség ellen kell prófétaálnia.

A már hatvanadik életévéhez közeledő prófétának nem a súly miatt lehetett nehéz a jármot magára vennie, a másfélméternyi rúd és a darab kötél nem hatalmas teher. De az ökor, amelynek nyakába tették szántáskor a jármot, hogy szarvához kötve szántsanak vele, bizony első pillanatban távol állónak tűnhetett hivatásától, szolgálatától, vagy ahogyan ma fogalmaznánk -emberi méltóságától. Mégsem utasítja el, hanem ahogyan az ÚR parancsolja, úgy végzi el a szolgálatot, mert reméli, hogy a még el nem hurcoltak megmaradását szolgálhatja ezzel. Nála jobban ugyanis senki sem értheti az ÚR szándékát, amely még most sem (s mi már Krisztust ismerve mondhatjuk - soha nem! -) a végleges megsemmisítés, hanem a bűnbánat utáni kegyelem gyakorlása, a megbocsátásra való készség. De ehhez a mi emberi engedelmisségünk szükséges, mert ez indítja Istent irgalomra. Ez a Törvényen alapuló szövetség egyik lényeges eleme. Másrészt a jármot magára vevő próféta eszébe juttathatja Cidkijjá királynak is, emberileg az lenne

tisztességes, ha tartaná magát a babiloni uralkodóval kötött szövetséghez. Még akkor is, ha az nem dicsőséges személyére nézve. Mert ha árulóvá lesz, ha hallgat azokra, akik saját érdekükből szembe akarják fordítani Nabukadneccarral, akkor ismét visszatérhet a babiloni sereg, s ez esetben a pusztulásról, romlásról mondott prófécia minden szava beteljesedhet.

Egyenlőre azonban azzal próbálkozik Jeremiás, hogy követeik útján a felsorolt királyokat térítse jobb belátásra. Ne hiddjenek azoknak, akik azt ígérik, hogy Babilon legyőzhető. (Tudjuk - a Bibliából is, de más forrásokból is, hogy egy háború kihirdetése előtt a pogány uralkodók is ritkán kezdtek úgy harcot, hogy ne kérdezték volna hadvezéreiket, sőt elsősorban pogány isteneik papjait, jósait arról, mit jövevénynek a háború kimenetelét illetően. Ezek alapján indult, de akár el is maradhatott egy-egy háború).

A prófétának adott kijelentésben az ÚR nemcsak a választott nép szövetségeseként szól, hanem mindenek Teremtőjeként nyilatkoztatja ki végzését. Vagy minden érintett nép felveszi magára a babiloni jármot, vagy elpusztítja őket az ÚR. Ez a summája a próféciának. Nincs tehát harmadik út. Eddig lehetett különböző utakon járni, mesterkedni, latolgatni, „politizálni”. Lehetett jósolni, jeleket ma-

gyarázni, profétálni akár így, akár amúgy. De most Isten megelégtelte teremtményeinek lelkileg is, testi- leg is zűrzavaros életét. Innentől a teremtmény nem teheti azt, amit a maga érdekét nézve tenni szeretne, most már Isten cselekszik, úgy, ahogyan Ő akar. Már csak egyszer választhatnak – két rossz közül – járom, vagy pusztulás. A szimbólummal alátámasztott profétai szolgálattal azt is nagy erővel jeleníti meg Jeremiás, hogy Izráel és Júda Istene minden más istenek felett való, az egyetlen tényleges hatalommal bíró Isten. Még akkor is igaz ez, ha az akkori – főleg a pogány népek vélekedtek így – hiedelem az volt, hogy az istenek erejét, hatalmát abból ismeri meg a nép, hogy győzelemre segíti harcukat. Az ÚR itt Jeremiással azt is elmondta, hogy hiedelmük rossz, nem az ember válogat az istenek között, hanem Ő választ magának embereket, akik akár tudtukon kívül is akaratának végrehajtói. Ha jól döntenek, meg fogják látni, hogy ez igaz. Bár e hiedelem a pogány követek előtt kérdésessé tehetette a proféciát, hiszen Júda előző királyát tízezer emberével Babilonba hurcoltatta Nabukadneccar, de Cidkijjá király és papjai tudhatták, hogy nem az ÚR gyengesége miatt történt ez, hanem az előző proféciák semmibe vételét büntette Isten. Ezért is hangsúlyozza, elmondta ezt a királynak is. De elmondta ezt – valószínűleg a templom területén – a népnek, a papoknak és a profétáknak is.

A végig olvasott részből nemcsak azt tudjuk meg, hogy háromszor is elmondta ezt a proféciát Jeremiás, hanem hogy mindhárom alkalommal nyakába kötött járommal mondta el. (A Károli fordítást olvasva az is elképzelhető, hogy az egyes követek elé hasonló járomot tett, vagy tetetett le, mint amilyet ő viselt, hogy vigyék el királyaiknak). A proféciából az küzdelmes igyekezet válik számunkra érzékelhetővé, hogy Jeremiás mindenkivel szembeszállva próbálja az Isten akaratának elfogadására rábírní hallgatóit. Ennek érdekében vonja

kétségbe azoknak proféciáit is, akik azzal bíztatják az ÚR nevében a népet, hogy a templomból elrabolt edények háború útján és hamarosan visszavehetőek. Ha Isten nevében szólnak, kérik Őt, hogy megmaradjanak legalább azok az edények, amelyeket megmentettek a fosztogatók elől, kérik, hogy kegyelmezzen, és ne engedje, hogy rommá legyen a város. De neki mégis azt kell mondania, amit az ÚR üzen: Minden edény Babilonba kerül, s az Ő akarata révén kerülnek vissza akkor, amikor majd jónak látja. Így akarja megmutatni, hogy nincs sem más, sem nála hatalmasabb ÚR égen és földön.

Ima: Seregek Ura, mindenek felett bölcsen és igazságosan uralkodó örök Atyánk Krisztus által! Milyen gyarló az emberi elme, ha nem Szentlelked által születnek benne a gondolatok. Milyen gyarló az ember, amikor többre értékeli az érdeket, mint a hűséget irántad,

mikor lázad ellened, pedig az alá- zat útján kegyelmet nyerhetne... Köszönöm, hogy szeretett Fiad, Jézus Krisztus által áldott példát adtál nekünk, aki engedelmességre, akaratod megtartására tanít minket, esendő embereket. Add, hogy ez újesztendőben is bizalommal és hűséggel kövessük Őt. Hallgassunk szavára: „Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. [Mt. 11:30] Hordozz szeretettedben mindnyájunkat, hogy áldott legyen földi vándorlásunk, és dicsőségedre legyen minden fáradásunk országodért, egyházunkért, felebarátainkért. Ha pedig ki- mért utunk véget érne, nyisd meg országodat Megváltónk érdeméért, hogy ott dicsérhessünk mindörök- ké a mennyei karokkal Téged. Ámen.

- id. f.-

BIBLIAOLVASÓ

u e z é r f a n a l

1.	V.	5Móz 16	Jn 6,41-51
2.	H.	5Móz 17	Jn 6,52-59
3.	K.	5Móz 18	Jn 6,60-71
4.	Sz.	5Móz 19, 1-13	Jn 7, 1-13
5.	Cs.	5Móz 19,14-21	Jn 7,14-24
6.	P.	5Móz 20	Jn 7,25-30
7.	Sz.	5Móz 21	Jn 7,31-39
8.	V.	5Móz 22, 1-12	Jn 7,40-53
9.	H.	5Móz 22,13-29	Jn 8, 1-11
10.	K.	5Móz 23, 1-15	Jn 8,12-20
11.	Sz.	5Móz 23,16-26	Jn 8,21-29
12.	Cs.	5Móz 24	Jn 8,30-36
13.	P.	5Móz 25	Jn 8,37-47
14.	Sz.	5Móz 26	Jn 8,48-59
15.	V.	5Móz 27, 1-13	Jn 9, 1-12
16.	H.	5Móz 27,14-26	Jn 9,13-23
17.	K.	5Móz 28, 1-14	Jn 9,24-34
18.	Sz.	5Móz 28,15-37	Jn 9,35-41
19.	Cs.	5Móz 28,38-57	Jn 10, 1-10
20.	P.	5Móz 28,58-69	Jn 10,11-21
21.	Sz.	5Móz 29, 1-14	Jn 10,22-30
22.	V.	5Móz 29,15-27	Jn 10,31-42
23.	H.	5Móz 30	Jn 11, 1-6
24.	K.	5Móz 31, 1-13	Jn 11, 7-16
25.	Sz.	5Móz 31,14-30	Jn 11,17-27
26.	Cs.	5Móz 32, 1-25	Jn 11,28-32
27.	P.	5Móz 32,26-43	Jn 11,33-44
28.	Sz.	5Móz 32,44-52	Jn 11,45-52

F
E
B
R
U
Á
R

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

A svájci fiatalok közül sokan nem ismerik Kálvint és Zwinglit (2009-01-05)

(Zürich) - A fiatalabb svájci generációknak a fele nem hallott soha még Kálvinnól, akinek idén ünnepli a református világ születése 500. évfordulóját. A döbbenetes tényt a zürichi SonntagsZeitung vasárnapi számában közölt felmérés tartalmazza. A 34 év alatti korosztályból 53 % még csak nem is hallott Kálvinnól, 48 % pedig Zwingliről. A köztük legismertebb személyiség Albert Einstein. Utána Barth Károly református teológus következik, aztán Niklaus von Flüe svájci misztikus neve olvasható az ismertségi sorban. Hans Küng svájci katolikus teológus ismertségben a 25. helyen áll.

Újdonságok a Holland Kálvin-honlapon (2009-01-04)

A hagyományosan egyik "legkálvinistább" országban, Hollandiában ezt a provokatív kérdést tették a reformátusok Kálvin-honlapjuk mottójává: Lehet-e Kálvint jobban elfelejteni? A nagy gonddal összeállított honlapon foglalkoznak a Kálvin-év hazai és nemzetközi kulturális, ifjúsági, akadémiai-teológiai, egyházi ünnepeivel és rendezvényeivel. Összefoglaló tematikus írások dolgozzák fel és tárják az olvasó elé Kálvin életrajzát, a kálvinizmus fejlődését, lényegét, reformátorunk és a zene kapcsolatát. Tájékoztatót kapunk különféle Kálvin-utakról, a reformátor földjén, életállomásain át. A holland református internetes oldal sajátossága, hogy a református országos napilapokat, hetilapokat is szemlézi. Rendszeresen közöl recenziót Kálvinnal kapcsolatos könyvekről. Legújabbként bemutatja Herman J. Selderhuis Kálvin, az ember c. kötetét. A Reformatorisch Dagblad (Református napilap) című újság legutóbbi számaiból készült válogatásban érdekes cikkeket olvashatunk: Amszterdamban január 18-án a Westerkerkben bemutatják azt a Kálvin kantátát, melynek szövegét ds. Fokkelien Oosterwijk írta, zenéjét Jos van der Kooy szerezte. Egy korábbi számban olvasható a holland miniszterelnök, dr. Jan Peter Balkenende beszéde a Kálvin év nemzeti megemlékezései elé. A nagy nemzeti megemlékezésre Hollandiában a dordrecht Grote Kerkben (Nagytemplomban) május 30-án kerül sor. Ezen például dr. Roel Kuiper professzor érdekes témáról szól: Kálvin jelentősége a holland politika számára. Selderhuis professzor előadásában ugyancsak Kálvin jelentőségét vizsgálja, de már a holland egyház és teológia szempontjából. James Kennedy professzor Kálvin befolyását elemzi a holland kultúrára és közösségi életre. A holland honlap hozzáférése: www.calvijn.nl



Református egyházelnök: többet a szegénység leküzdésére! (2009-01-04)



(Leer) - Jann Schmid német református egyházelnök Leerben kijelentette: "Még egyértelműbben kell a szegények mellé állnunk", ami azt is jelenti: a német református egyház hivatalosan is sokkal következetesebben és keményebben kíván beleszólni a szociálpolitikába. A szegénységben felcseperedő gyermekek száma nő Németországban is, ami komoly oktatási és nevelési problémákat is hoz magával. Az egyháznak őrállói tiszte is van és ezzel együtt jár az, hogy felhívja a figyelmet a szociálisan hátrányos és igazságtalan helyzetekre. A tavaszi református zsinat Németországban határozott állásfoglalást ad ki a szociális helyzetről. A Református Egyház az EKD 22 tartományi egyháza között a kicsik közé tartozik. Kelet-fríz földön és Allgäuban 142 gyülekezete van, mintegy 185 000 egyházzal.

525 éve született Zwingli, a zürichi reformátor (2008-12-29)

Zürich református reformátora, Ulrich Zwingli 525 évvel ezelőtt született 1484. január 1-én Toggenburgban. Csak néhány héttel fiatalabb Luther Mártonnál, akinek 1483. november 10-én volt a születésnapja. Jómódú parasztcsaládban látta meg a napvilágot Zwingli és ott nőtt föl. Bernben, Bécsben és Bázelen tanult. Glarusban kezdte lelkészi szolgálatát, onnan ment át Zürichbe, a híres Grossmünsterbe. Nem az előírt liturgia szerint prédikált, nem tartotta meg a böjtöket, és megváltoztatta az egyházi struktúrát is. 1529-ben, Luther bibliafordítása előtt öt évvel fejezte be Zwingli az ő fordítását és Zürichi Biblia néven jelentette meg a protestantizmus legrégebb teljes bibliafordítását.

Értékvita Svájcban a pénzügyi válság nyomán (2008-12-20)

(Zürich) - A svájci Protestáns Néppárt (EVP) szerint az is oka volt a pénzügyi világválságnak, hogy hiányoznak a pénzügyvilágból

és a politikából az olyan alapvető emberi értékek, mint a felelősség, az igazságosság és a mértékletesség. A párt új értékvitát sürget. A bankok ügyfeleit világos szabályokkal kell védeni - nyilatkozta az EVP parlamenti képviselője, Walter Donté. Nagyon fontos, hogy a válságból a megfelelő következtetéseket vonják le, minden hazudozás és szépítgetés nélkül, hogy a következő válságot sikerüljön megelőzni.

Növekszik a keresztyénség (2008-12-15)

(Tübingen) - A keresztyénség jelenleg világszerte gyorsabban növekszik, mint korábban - állapította meg a tübingeni egyetem vallásstatistikai és szociológiai professzora, Hans Joas. Afrikában például a keresztyének száma naponta 23 000 fővel gyarapszik. Joas szerint az az állítás, hogy a keresztyénség kihalt, "teljességgel abszurd". A kolonializmus vége nem jelentette a keresztyénség végét azokban az országokban, ahonnan a gyarmatosítók kivonultak. A ma 6,7 milliárd lelket számláló emberiségből 2,1 milliárd tartozik valamilyen egyházhoz, felekezethez. Joas véleménye szerint azok, akik a keresztyénséget elhagyják, nem feltétlenül landolnak az ezotériában, a spiritizmusban vagy a Zen-meditációban. Joas szerint megbukott az a szemlélet és vélemény, amelyik ezt állította: minél modernebb egy társadalom, annál inkább elfordul a vallástól. Ellenpéldaként említette az USA-t és Dél-Koreát, ahol a gazdasági, technikai és tudományos haladást növekvő vallásosság kíséri.



© www.reformatus.hu

GYÜLEKEZETEINK életéből



Konfirmáció - 50. évforduló

Jubileumi konfirmációi ünnepet tartottunk 2008. október 26-án Tornagörgön. A szívünknek oly kedves templomban az 50, 55, 60, 65, 70 és a még később konfirmáltak újították meg fogadalmukat. A konfirmáció latin szó, megerősítést jelent. Eljöttek a sok-sok évvel korábban konfirmált tornagörgői, méhészi és a távolba szakadt testvérek és megható ünnepség keretében megerősítették fogadalmukat. Ezzel is kifejezték ragaszkodásukat a keresztyén hitükhöz. A jubiléumokhoz Nt. Hranýó Mihály a János evangéliuma 21:16 alapján szólt "Monda néki ismét másodszer is: Simon Jónának fia, szeretsz-é engem? Monda néki: Igen, Uram, te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki: Órizzd az én juhaimat!"

A presbitérium és a gyülekezet nevében Porubán Ferenc gondnok köszöntötte az ünnepeltek a Királyokról írt második könyv 2. részében található Ige alapján: „Az élő Úrra és a te lelkedre mondom, hogy nem hagylak el! Így mentek ketten együtt.“ Ahogy az Úr elküldte Illést Gilgálból Bételbe, Bételből Jerikóba, Jerikóból a Jordánhoz és ehhez az úthoz útítársat is kapott Elizeus személyében. Hasonlóan mi útítársat is megkaptuk az egész életre szóló útítársat, ami csak a hit lehet. Ha hiszünk, akkor nem vagyunk egyedül,

bárhon is voltunk vagy bárhová is megyünk. A hit segít az akadályok leküzdésében. Csak ne hagyjuk el, ahogy Elizeus sem hagyta el Illést, és akkor nem maradunk egyedül, a Lélek velünk lesz.

A gyülekezet fiataljai nevében Józsa Ildikó verssel köszöntötte az egybegyűlt jubiléumokat. Az ünnepeltek nevében Szabóné Ráczhalmi Erzsébet szólt és köszöntö meg az alkalmat. Ezután úrvacsorai közösség következett. A jubiléum konfirmáltak az istentisztelet után ellátogattak a helyi temetőbe is, ahol rövid imát mondtak és virágot helyeztek el a gyülekezet volt lelkipásztorainak sírjánál. Könnyes szemmel emlékeztek e lelkipásztorokra, akik vezették az ő útjaikat is.

A messziről hazalátogató és az itthon lakó jubiléum konfirmáltak szeretetvendégség keretében a gyülekezeti teremben hosszan elbeszélgettek egymással, és a gyülekezet lelkipásztorával és presbitereivel. A szeretetvendégségért köszönet illeti özv. Hanesz Józsefnét, özv. Körtvély Gyulánét és gyülekezetünk presbiterasszonyait.

Porubán Ferenc

Emlékezzünk szeretett püspökünkre, **CSIHA KÁLMÁNRA**

(*1929.IX.17 – 2007.XI.7)

Gondolatok prédikációiból a „Vállalni kell“ c. könyvéből halálának egyéves évfordulóján

Amikor Csiha püspök urunk 2007. nyarán Szilvásváradon a KÖRTEMPLOM tövében mintegy ötezernyi tömeg előtt hirdette Istenünk Igéjét, s tett bizonyosságot Teremtő Urunkban vetett hatalmas hitéről, én a lehanyatló nap fényében láttam Őt megdicsőülve, - ezüstös fénnel körülvéve.

A látvány azóta is bennem él, előttem van, mintha ma lenne. Elolvastva fent nevezett könyvét, szeretném megosztani gondolatait, bölcsességeit, tanítását mindazokkal, akik ezen írását eddig nem olvasták. Talán nem lesz méltatlan ezen a szomorú egyéves nélküle töltött, rá emlékeztető évfordulón...

„Ott lent a völgyben a szíriabeli pogányok is meg kellett imerjék, hogy Isten az Úr, amikor elvesztették a csatát. De megismerték Izráel fiai is, hogy Isten az Úr, amikor megnyerték a csatát. Mert az élet legmélyebb völgyeiben – vagy így, vagy úgy - mindenki megtanulja egyszer, hogy Isten az Úr. A hívő ember boldog és alázatos felismeréssel, a hitetlen összetört lélekkel, de megismeri.

Hányszor mondták törökök, tatárok, ellenségek: itt meg ott állítom fel az én táboromat. Kimondta Basta az 1640-es években: a magyarokat először koldussá, utána katolikusá, majd németté kell tenni. Isten másképpen akarta. Aztán jött egy kommunista elnyomás, amely azt mondta: hogy itt, meg ott állítom fel az én táboromat. Így fogom lerombolni a falukat, úgy fogom összegyűjteni egy helyre a falusi embereket, talán oda, ahol még templom sincsen, itt és ott állítom fel az én táboromat. De Isten másképpen akarta. Hányszor próbálták meg elhurcolni a mi őseinket a reformáció után gályaraboknak lelkipásztorokat, tanítókat, azt mondták, itt és ott állítom fel az én táboromat. Nem lesz többet anyaszentegyház. Isten másképpen akarta.

Itt meg itt lesz az én táborom, mondta ki sokszor az istentelen világ, de a szívünkbe nem tudta behelyezni a táborát és azért tudtunk megmaradni. Vigyázz, ne hagyj el azt a helyet, ma is az Isten üzenete. Vigyázz, ne hagyj el azt a falut, vigyázz, ne hagyj el azokat a szülőket, akik felneveltek, vigyázz

ne hagyj el azt a hitet, amit örököltél, s amin keresztül neked erőt adott az Isten. Vigyázz, ne hagyj el a saját lelked üdvösségét, vigyázz, ne hagyj ki imádságodból a gyermeket, az unokát, vigyázz, ne hagyj el Erdélyt, ne hagyj el szüleid földjét, ne hagyj el a reményiséget, ne hagyj el a hitet. Vigyázz, ezt a helyet adta neked Isten, itt kell megállnod hűségben, hitben, szeretetben, becsületben mindenkivel szemben, vigyázz, ne hagyj el ezt a templomot, ne hagyj el ezt a hitet“. (a 2Királyok



6,8-17 alapján)

“El tudod-e mondani az embereknek, hogy nem engem illet a dicsőség, hanem Isten? Mert amíg magadat akard felmagasztalni, addig semmilyen elismerésben nem lesz részed, de ha Isten dicsőségére cselekszel, akkor uralkodó lesz a hírnév az életedben. A bölcsesség az, amivel hordozod a „királyságot“. Minden közösség, család, munkahely, gyülekezet – széthull bölcsesség nélkül. Ahol van ilyen felülről kapott bölcsesség, ott lárma helyett ez a csendes bölcsesség szólal meg. Irigység helyett együttörvendezés. (2Kr.9,1-8 alapján)

“Boldog akarsz lenni ebben az évben? Bocsáss meg mindenkinek, ne vidd magaddal idegsejtjeidet, öltözzél bosszúságaidat, gyűlölettedet. A sátán adta beléd, hogy ne legyen nyugodt

perced. ...bocsássunk meg egymásnak, ahogy a Krisztus is megbocsátott nekünk, nem képmutatóskodva, nem mások felé mutogatva, nem zúgolódva belül, hanem megtanulva ezen a parton: én csak úgy élhetek, csak azért élhetek, mert Krisztus nekem megbocsátott, hát én is engedem élni a másikat, és én is neki megbocsátok, hogy én is élhessek igazán.

Aztán felöltöztet Isten az útra, a három útravaló mellett, amit adott mi nekünk, a könyörületes szív, a szelíd

szív és a bocsánat mellett, ad egy csodálatos meleg ruhát. Nagy dolog az úton a ruha. **A ruha életet ment!** Ad egy csodálatos életmentő ruhát ebben az évben az útra a mi Istenünk. Azt mondja: Mindezeknek fölébe pedig öltözzétek fel a SZERETETET.

Drága meleg ruha. Hány ruhád szertefoszlott már. De akármilyen szép ruhád volt, mindig didereghetett benne a lelked. Hány ruhája szertefoszlott már a lelkednek. Szertefoszlott az ifjúság is talán, megrongyolódott az egészség is talán, elszakadt a boldogság is talán, szertefoszlott, elhullt, de amíg ez a ruha megvan, amíg van benned SZERETET, amíg tudsz szeretni valakit, és amíg szeretnek téged, árva didergő lelked mindig felmelegszik. Ezért mondja Jézus: „**öltözzétek fel a szeretetet**“. (Zsoltárok 120.Efézus 2,8-10)

„Az advent a karácsony-várás, az ünnep-várás, de több ennél: Krisztus várása. És boldog ember az, aki a szívével is tudja várni az adventet, aki megérzi, hogy addig is eljő szívébe Krisztus, már azelőtt, mielőtt a földre jönne, aki úgy tud szólni, mint ahogy Ady szólt: „oszlik létemnek barna gyásza, nagy fehér fényben jön az Isten.

Te érzed-e addig is, hogy itt van a szíved ajtója előtt és zörget, hogy

megnyissad neki, hogy veled legyél és veled maradj midörökké? Úgy írja Ady: „Amikor elhagytak, amikor a lelke roskadozva vittem, csendesen és váratlanul átölelt az Isten“. Ez is advent volt. Amikor megérzi az ember, hogy hozzám is jött, érettem is jött és átölelt engem. (Zsoltárok 130, 1-8)

„És úgy van a mi életünkben is, ha tudjuk hittel, hűséggel szolgálni a mi Urunkat, hogy amikor már nem

leszünk ezen a földön, a mi munkánk akkor is tovább él a gyermekeink, unokáink szívében, testvéreink életében. **Egy élet sem tűnik el nyomtalanul, amely az Úr Jézus szolgálatában áll.**“ (Ézsaiás 42,1-7)

Németh Zsuzsanna, Szádalmás

A mellékelt fényképen püspök urunk a szádalmási gyülekezet körében, a 2007. augusztusában Szilvássváradon tartott Reformátusok találkozója után.

Kisgéres – III. Egyházmegyei Szavalóverseny

December 7-én, immár hagyományosan, ismét rendezésre került a szavalóverseny, amelyre való felhívás egyre több gyülekezetben talál visszhangra. Ez alkalommal 3 kategóriára osztva versenyzett 51 gyermek. A szavalóversenyt a helyi lelkipásztor, Nt. Blanár Erik nyitotta meg,

jól teljesítettek, az első és második kategóriában két-két különdíj is kiosztásra került. A nyertesek és minden versenyző hazavihetett valamilyen emléktárgyat, amely a szavalóversenyre emlékeztette: oklevelet, emléklapot, naptárat, könyvet, képeslapot ; senki nem ment haza üres kézzel.



majd pedig egyházmegyéink esperese, Nt. Molnár Elemér igével köszöntötte az egybegyűlteket. A hattagú zsűri alkotó tagjai: Nt. Fülöpné Vadon Erzsébet (lelkipásztor, Semjén - Magyarország), Nt. Fülöp Angéla (lelkipásztor, Iske), Bodnár Mária (pedagógus), Leczoné Szabó Bernadett (pedagógus), Furik Csaba (pedagógus, gondnok, polgármester), Feke Anita (nőszövetségi tag). Mindhárom kategóriában 3-3 győztes volt, s mivel a gyermekek annyira

A verseny után a helyi nőszövetség szeretetvendégségre hívta és várta a résztvevőket.

Az egész alkalom jól szervezettsége és színvonala a helyi nőszövetség és gyülekezet hathatós közreműködésének köszönhető, akik Isten segítségével jól végezték el a rájuk bízott szolgálatot. Istennek adunk hálát az áldott együttléteért, melyekkel egyházmegyéink lelki növekedését szolgálhatjuk.

-gysz-

Nagyod - adventi hálaadás

„És aki a templomra esküszik, esküszik arra és Arra, aki abban lakozik“ (Mt. 23,21) – figyelmeztetést Isten az Ő Igéje által a Nagyodi Református Egyházközség Lelkipásztori Hivatala által kibocsátott hálaadó istentiszteletre hívó levelében. 2008. november 30-án a Gyülekezet hívő népének több éves vágya és törekvése valósult meg, mikoris az 1992-ben történt utolsó számottevő javításokat követően a templom épülete ismét javításra szorulva megújulhatott. Istennek szeretete és szeretetre indító hatalma képessé tette a gyülekezetet arra, hogy több százéves eszmei értékű beruházással felújítsa a templom és torony teljes külső állagát. A munkát önerőből, valamint külföldi testvérek anyagi áldozathozatala mellett a féltő szeretet és imádság által hordozta. Advent első vasárnapján Nt. Szarka László családgondozó lp. által figyelmeztetett Istenünk Neh. 3 alapján arra a fele-

lősségteljes feladatra, amely nem csak az építőkre, de a mindenkori javítókra is hárul. Az úrasztali ágendázás szolgálatát Nt. Nagy Károly Linzben szolgáló lp. látta el. Ezt követően a hívek a megterített asztal mellett szeretetvendégség keretében fogadták a gyerekszaj verses bizonyágtételét, Nt. Molnár Zsigmond balassagyarmati lelkésztestvérünk köszöntését. Bel- és külföldi testvérek közösségében, vendéglelkipásztorok megtisztelő jelenlétében osztoztak a hívek a felemelő ünnepség örömeiben, áldásaiban. Öröm volt számunkra, hogy megújult templomunkban várhatjuk a karácsony ünnepét és a ránk következő Úrnapokat – egyben táplálva reményeinket, hogy lesz ereje és akarata Nagyodon élő református népünknek templomjavító szándékát véghezvinni nemzedékről nemzedékre.

Pásztori Attila

Rimaszombat - lelkészbeiktatás

A lelkészválasztás és beiktatás mindig meghatározó alkalom egy gyülekezet életében. Nemkülönböztetve rendkívüli alkalom egy lelkész számára egy olyan beiktatás, amikor egy gyülekezetében felnőtt, hitoktatásban és konfirmációi előkészítésben részesült, majd lelkési szolgálatot választó, immár szolgatárssá lett, valamikori növendékét iktatnak be lelkési tisztébe. Így volt ez 2008 október 19-én Rimaszombat református templomában, amikor Molnár Sándort iktatták be a gyülekezet első lelkési tisztébe. A nagy előd, a néhai Péter Mihály püspököt évtizedek múlva ismét Deregyőről származó lelképásztor követi. A köszöntésekben sok minden elhangzott, hisz ilyenkor minden köszöntő buzdítás és bátorítás a lelkésznek és a gyülekezetnek egyaránt. Lelkészként, aki a kora gyermekkortól, hittan és konfirmációi alkalmaktól kezdve, végig kísérte és támogatta az ifjú szolgatársat, hálát adhatok Istennek ez alkalomért, s ezúton is az Ő gazdag, naponként megigazító áldását kérem az ifjú szolgatárs életére és szolgálatára.



Csoma L.

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Valóban, ..., ó, URam, te vagy az ..., és igazak a te Te ígérted szolgádnak ezt a jót.” (2Sám. 7,...)
2. „... is, amikor még Saul volt a ..., te vezetted harcba és te ... vissza Izráelt, és ezt mondta neked Istened, az ÚR: Te leszel ..., Izráelnek a pásztora, te leszel ..., Izráelnek a fejedelme.” (1Krn. 11,...)
3. „Hogyan ... tisztá a ..., és igaz ember az, ki ... született?” (Jób. 15,...)
4. „Az ösvénye olyan, mint a felragyogó ..., mely egyre világosabb ... délig.” (Péld. 4,...)
5. „Mert csak én ..., mi a tervem ... - így szól az ÚR -: ... és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek.” (Jer. 29,...)
6. „Jó a ..., de ha a só ... válik, hogyan adjátok vissza az ízét? Legyen ... só, és békeességben éljete egymással.” (Mk. 9,...)
7. „A ... azonban nem emberkéz ... lakik, ahogyan a próféta mondja” (ApCsel. 7,...)
8. „Hogyan fér össze Isten ... a bálványokkal? Mert mi az élő ... temploma vagyunk, ahogyan az Isten mondta: „... fogok lakni és járni, Istenük leszek, és ők az én ... lesznek.” (2Kor. 6,...)
9. „Ha tehát ... meghaltatok a világ ... számára, miért terhelitek ... olyan kötöttségekkel, amelyek csak az e világ szerint ... kötelezők” (Kol. 2,...)
10. „Ha ..., vele együtt fogunk uralkodni is. Ha ..., ő is megtagad minket.” (2Tim. 2,...)

A Magyar Biblia Tanács által elkészített új fordítású Biblia (1975-ös kiadás) alapján összeállította:
Györky Szilvia, Alsómihályi

A megfejtéseket 2009. február 20-ig lehet beküldeni a Szerkesztőségünk címére: Református Újság Szerkesztősége,
076 74 Draňov- Deregyő, Hlavná 216.

Megfejtők névsora: ifj.Szalay Róbert, Réte; Halgas Ildikó, Kulcsod; Családi Irén, Nagymegyer; Szloboda Anna, Réte; Izsák Józsefné, Negyed; özv.Sándor Józsefné, Réte; özv. Varga Béláné, Bátorkeszi; Szigeti Zsuzsa, Bátorkeszi; Bitter Mihályné, Kisújfalu; Kakas Olga, Nagysalló; Klincsek Ferencné, Kőhidgyarmat; Pillárik Irén, Léva; özv. Demény Lajosné, Nagysalló; Szalay Ferencné, Fél; Némenth Sándorné, Nyírágó; özv. Kovács Lajosné, Nagysalló; Kakas Sándor, Nagysalló; Palásti Aranka, Léva; Veress Vilmos, Nyírágó; Kiss Andrea, Nagysalló; özv. Földi Jenőné, Ersekkéty; Szabari Erzsébet, Gömörhorka; Kovács Zoltánné, Rozsnyó; Bertók Istvánné, Barsvárad; Abosi Jánosné, Szeszta; özv. Sztás Béláné, Alsólánc; Pataky Szilvia, Nagyida; Csáji István, Nagyida; Kövesdi Jánosné, Reste; Pataky Bertalanné, Migléc; ing. Damko Valéria, Reste; Klinko Júlia, Tornagörgő; Makó Tamara, Szina; Szanyi Mária, Rozsnyó; Menyhért Médea, Felsőlánc; Rontó András, Nagyida; Vastag Zsuzsa, Migléc; özv. Csík Ferencné, Alsólánc; Szanko Mónika, Berzété; Soltész Ferencné, Perény; Szaniszló Jolán, Csécs; Turóczy Vilmosné, Szádalmás; Kardos Béláné, Szádalmás; Szabó Gyuláné, Lúcska; Oravec Margit, Kassa; Kiss Erzsébet, Nagykövesd; Sallai Albertné, Kiskövesd; Máté Istvánné, Kiskövesd; Kovács Ilona, Szádellő; Kocsis Lászlóné, Szőlőske; Kosztyu Péterné, Ágcsernyő; özv. Zelvy Béláné, Legenye; Papp Lászlóné, Lelesz; Pál Éva, Nagytárkány; Zselenák Zsuzsa, Szentmária; Csernyánszky Erzsébet, Imreg; Pallér Istvánné, Alsómihályi; Kiss Magdaléna, Bodrogszerdahely; Ilko Zita, Leles; Lázár Mihályné, Bodrogszerdahely; Badó Árpádné, Szolnocska; özv. Zselenák Bertalanné, Szentmária; Seress Ilona, Kisújhely; özv. Taskovics Lászlóné, Bodrogszerdahely; Visnyai Ilona, Bodrogszerdahely; Lipán Márta, Nagykövesd; Oláh Istvánné, Hardicsa; Peti Sándor, Hardicsa; Pachota Istvánné, Deregyő; Révész Emma, Iske; özv. Király Árpádné, Kistráska; Révész Denisa, Nagykapos; Révész Lászlóné, Kistráska; özv. Szanyi Gyuláné, Kaposkelecseny; özv. Nagy Sándorné, Kaposkelecseny; Smajda Anikó, Kaposkelecseny; Gécz Csabáné, Nagykapos; Csicséri Józsefné, Kistráska; Tóth Erzsébet, Nagykapos; Tóth Klára, Nagykapos; Matovcsik Jánosné, Kistráska

Nyertesek: Bitter Mihályné, Kisújfalu; ifj.Szalay Róbert, Réte; özv. Földi Jenőné, Ersekkéty; özv. Zelvy Béláné, Legenye; Szanyi Mária, Rozsnyó; Tóth Klára, Nagykapos

Váci testvéreket fogadtak az ipolysági reformátusok

Újabb állomásához érkezett a váci felsővárosi gyülekezet és az Ipolysági Református Egyházközség több mint egy évtizede tartó testvéri kapcsolata. Évente általában egyszer – hol Vácott, hol Ipolyságon – találkoznak a két gyülekezet hívei.



November 9-én /vasárnap/ **Fónagy Miklós** esperes, a gyülekezet lelkésze vezetésével 43 váci testvér tisztelte meg látogatásával az ipolyságiakat.

Az evangélikus templomban tartott istentisztelet bevezetőjeként **Izsmán Jónás** helyi lelképásztor köszöntötte a vendégeket. Hangsúlyozta: a váci testvérekkel kialakult kapcsolat ösztönzően hat az ipolysági gyülekezet formálódására és lelki életének gazdagodására. A találkozó barátság- és szeretetgerjesztő alkalmak, amelyek tartós emberi kapcsolatokat teremtenek. A lelkész köszönetet mondott azért is, hogy a váci felsővárosi gyülekezet erkölcsi és anyagi támogatást nyújt a gyülekezeti központjukat építő ipolyságiaknak.

Fónagy Miklós először örömét fejezte ki abból kifolyólag, hogy épül az ipolyságiak gyülekezeti központja, majd az Ef 2, 10-12 alapján hirdette az ígét. Az efézusi gyülekezetben felmerülő gondokról szólt itt Pál apostol. Emlékeztet a pogány múltra, amely még állandóan kísért. Az ígehirdető szerint napjainkban is, csaknem kétezer



évvél később, jelen van a keresztyéniséget nyomasztó pogány háttér, vagyis ma is időszerű új életet kezdeni, amilyenre Pál biztatja az efézusiakat. 1989 után úgy látszott, abban reménykedtek a keresztyének, hogy eljön majd a Kánaán. Ma – ahogy ő fogalmazott – távlatos reménytelenségben él a keresztyén világ. A hatalmas szabadság bűvöletében az



ember azt hiszi, hogy mindent szabad. Az emberek sokszor a jövőjüket is felszámolják. Feltette a kérdést: „Az elanyagiasodó, démonizálódó világban lehet-e keresztyéni /keresztyéni/ életet élni?”

Megújulásra van szükség: az embernek mélyen át kell élni a krisztusi áldozat lényegét. Az Isten legyen számunkra vészfék, töltsse el a tékozlókat reménységgel, hogy minél több távlatos reménységű ember legyen ezen a világon.



Az istentisztelet végén szót kért **Pásztor Jánosné**, meghívott vendég, a Magyarországi Református Nőszövetség országos elnöke, aki áttekintette a szervezet történetét, megemlítve, milyen áldásos munkát végeztek tagjai a második világháború vérvizatarában, de a későbbi időkben is. Mindenütt megjelentek, ahol baj volt. Hite szerint örülnünk kell mindennek, főleg annak, hogy az Isten szeretet bennünket. A szenvedőknek baráti szeretetre van szükségük.

A váciak ajándékát – egy úrvacsorai kelyhet – **Kiss Csón-**



gor gondnok adta át az ipolysági lelkésznek és **Oros Zoltán** gondnoknak, aki köszönetet mondott – a gyülekezet nevében – a látogatásért és a figyelmességért.

A közös ebéd után a hazaiak elkísérték vendégeiket az épülő gyülekezeti központ színhelyére.

A búcsúgondolatok – mindkét részről – a távlatos reménykedés és kapcsolat vágyát és szándékát sugallták.

Korpás Pál

Perbenyik

A perbenyiki református gyülekezet 2008 őszét is aktívan töltötte, áldott alkalmakat megélve.

Szeptember 30-án Szolnokon jótékonyági koncert és utána fogadás került megrendezésre a perbenyiki Jó Pásztor Háza gyermekotthon megsegítésére.

Október 31-én a gyermekek és énekkar műsora emelte az ünnep fényét.



A gyerekek szentesi szereplése Vaski Klára katechéta-presbíter-vezetésével

November 28-án meghívásnak tett eleget a gyülekezet és annak képviselője Lácacséknén (Magy.o.) a nyugdíjas-nap ünnepségén. A gyülekezet tagjait a lácacsékei polgármester és Nt. Fülöpné Vadon Erzsébet, helyi lelképásztor fogadta. Ezen az alkalmon a résztvevők meghallgatták a perbenyiki énekkar szolgálatát, Fülöp Pál perbenyiki polgármester és

Az énekkar szenteste



gondnok köszöntötte gyülekezete nevében a megjelenteket, Nt. Szabóné Kozár Éva pedig egy verset adott elő. Az ünnepség után és közben a vendégek megtekinthették Fülöp István, perbenyiki presbíter fényképképzését is.

E szép ünnepnek szinte folytatásaként, **november 30-án** Perbenyikben is, a község szervezésében, megrendezésre került a nyugdíjas-nap, melyhez a gyülekezet gyermekei és az énekkar színvonalas előadással csatlakoztak.

a Felvidéki Farkasok-motorosok, szintén támogatták a gyermekotthont és részt vettek a szolnoki koncerten



Jótékonyági koncert a Jó Pásztor Háza gyermekotthon megsegítésére - Szolnok



December 7-én a Kárpát-medencei imnap került megrendezésre a nőszövetség segítségével a templomban. Ez a közösségi alkalom a több gyülekezetbe szétküldött, Tiszáninneni Egyházkerület által elkészített, tájékoztató programfüzet alapján zajlott, 16 résztvevővel, akiknek szolgálatát a gyülekezet örömmel és hittel fogadta.

Jótékonyági koncert a Jó Pásztor Háza gyermekotthon megsegítésére - Szolnok



A karácsony ünnepét megelőző **szentestén** 35 gyermek adott elő kedves műsort, versekkel, énekekkel s az énekkar szolgálatával. Ezen az alkalmon kerültek szétosztásra a Samaritan's Purse-program által közvetített karácsonyi csomagok, amelyek minden gyermeknek nagy örömet szereztek.



A kiscgési szavaló verseny résztvevői, Andaházy Noémi, Molnár Bianka, Eszenyi Boglárka, Molnár Kinga

A parókia tetőcseréjének támogatására a gyülekezet **december 31-én** szilveszteri jótékonyági bált rendezett. E szép alkalom igei megnyitóján a helyi lelképásztor elmondta a Prédikátor könyve 3 fejezete alapján, hogy ideje van a táncnak és nevetésnek, s a Szilveszter egy ilyen idő, ilyen alkalom. Ezen a bálon az őszkendőt és szlovák koronát is búcsúztatta a gyülekezet és a mintegy kétszáz résztvevő. A bál szervezői az előkészületek során több testvért is

megkerestek, így körülbelül 31 támogató segítségével sikerült megszervezni az ünnepélyt és a tombolán is szép ajándékok kerültek sorsolásra.

Mindezek az alkalmak az Úr kegyelmének megnyilvánulásai a gyülekezetben, ahol a megpróbáltatások, gyász, fájdalmak után a Krisztus szeretete összefogja a testvéreket, és általa fellángol a buzgóság és tenni akarás a hívekben. Mindezt legyen Istené a dicsőség!

Gy.Sz.



A Kárpát-medence Reformátussága

Szlovák és Magyar keresztyének a megbékélésről (2008-12-18)

A SZLOVÁKIAI ÉS A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK
ÖKUMENIKUS TANÁCSAINAK KÖZÖS ADVENTI NYILATKOZATA

A Szlovákiai és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsainak Elnökségei 2008. december 16-án, adventi hittel, reménységgel és várakozással találkoztak Révkomáromban, ahol az alábbi közös nyilatkozatot tették. Mint országaink evangéliumi hitben osztozó, felelős polgárai a két nemzet megbékéléséért imádkozunk. Ennek az imádságos találkozásnak szomorú aktualitást ad, hogy a két nép kapcsolata az utóbbi időben feszültté vált, sok esetben elmérgesedett. Szomorúan vesszük tudomásul, hogy a miniszterelnöki és államfői találkozók nem hoztak javulást sem a magyar és szlovák politikusok, sem pedig a két nemzethez tartozó polgárok kapcsolatában.

Mint a szlovákiai és a magyarországi egyházak ökumenikus testületeinek képviselői jó lelkiismerettel kijelentjük, hogy mindkét ország Krisztus-hívői békességben, megértésben és szeretetben kívánnak élni. Ezzel a lelkiüettel tudják Karácsonykor a Krisztusban alászálló isteni kegyelmet fogadni és arról így tudnak hitelesen bizonyosságot tenni a maguk anyanyelvén. Közös meglátásunk, hogy minden lehetséges eszközzel köteleességünk előmozdítani országainkban és országaink között a személyes megbékélést és a kölcsönös kiengesztelődést.

Hisszük, hogy az emberi kapcsolatokban meglévő bizalmatlanságot a múlt keserű tapasztalatai is táplálják. Ebből a bizalmatlanságból a tények pontos ismeretén keresztül vezet az út az őszinte bűnbánathoz, megbocsátáshoz és az egymással való megengesztelődéshez. Ezért elengedhetetlen, hogy a közös világi és egyháztörténelmi tudományos testületek munkájukat nagyobb hatékonysággal végezve szolgálják a két nép javát. Munkájukban rögzítést nyerhetnek a tények körüli konszenzusok, de az értelmezések különbözősége is. Az egyházi, ökumenikus közösségek pedig őszinte önvizsgálattal és bűnbánattal szolgálják a megbékélést. Méltatlan közös múltunkhoz és történelmi szomszédságunkhoz az egymás ellen hangolás, sőt olykor uszítás fájdalmas jelensége és az ellenséges indulatok ébresztése. A múlt terhét, amely újra és újra életesen nehezedik ránk, nem kívánjuk tovább hordozni.

Azért imádkozunk, és azért fáradozunk, hogy a két nemzet felelős vezetői üljenek tárgyalóasztalhoz és teljes nyitottsággal, őszinte elhatározással munkálják a szlovák és magyar nép hatékony, eredményes és békés jövőjét. Ebbe az imádságba és tevőleges igyekezetbe szeretettel meghívunk minden keresztyént és minden felelősen gondolkodó jóakarátú embertársunkat. "Az igazságosság felmagasztalja a népet, a bűn pedig gyalázatukra van a nemzeteknek" (Péld 14,34). Adventi várakozásunk és karácsonyi örömünk legyen azzal teljes, hogy nemzeteink - a Kárpát-medence és a világ népeivel együtt - egy szívvel dicsőítik a Szentháromság Istent, aki ma is elhozza nekünk a békességet és a jóakaratot.

A Szlovákiai Egyházak A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa nevében Ökumenikus Tanácsa nevében
Jan Semjan Ladislav Krpala D. Szebik Imre Dr. Bóna Zoltán
elnök főtitkár elnök főtitkár

Nevek egy emlékműről: három gyermekkel utcára tette a papnét a kolhozelnök (2008-12-27)

A Kárpátaljai Református Egyház Beregszászban, a Püspöki Hivatal kertjében ez év november 23-án egy emlékművön örökítette meg a deportált és a mártírhalált halt lelkészek nevét. Közülük most Balogh Sándor ártatlanul elítélt eszenyi lelkészre emlékezünk.

Balogh Sándor eszenyi református lelkészt 1946. október 16-án váratlanul letartóztatták. Még abban az évben koholt vádak alapján elítélték. A szilveszter napján megtartott zárt tárgyaláson csak a vád tanúi és a védőügyvéd lehetett jelen, az ítéletet az USZSZK büntetőtörvénykönyvének 54-4.§-a alapján hozták meg: szovjetellenes propaganda miatt öt év börtönre, három év szibériai száműzésre és teljes vagyonelkobzásra ítélték. Természetesen fellebbezett, a második tárgyalást 1947 tavaszán tartották Ungváron. A bíróság az első fokon meghozott ítéletet jóváhagyta. Ekkor a tárgyalás szünetében - a letartóztatása után először - tíz percre találkozhatott családjával. Többet soha nem látták.

De ki is volt ez a "veszedelmes" ember, miért sújtották ilyen kegyetlen büntetéssel, amely számára végül élete fogyatékossá vált?

Balogh Sándor 1891. január 14-én született Nagyszelmenc községben (jelenleg Szlovákiához tartozik). Szülei gazdálkodó emberek voltak. A sárospataki gimnáziumban, majd ugyanitt a református teológián tanult. Tanulmányai elvégzése után 1914-1917 között segédlelkész volt Ungváron, közben ellátta a tábori lelkészi teendőket az ungvári hadikórházban. Ott azokban az években mindennap temettek...

A trianoni békediktátumot követően Sátoraljaújhelyen, majd a Miskolc melletti Zsolcán szolgált. Testvérei hívására 1924-ben hazatért a csehek által megszállt Kárpátaljára, az ungvári járási Minaj református gyülekezetének lelképásztora volt 11 éven keresztül. Itt kötött házasságot Gönczy Bertalan kistárkányi kántortanító leányával, Máriával, itt születtek első gyermekei: Pál és László. 1935-ben az Eszenyi Református Egyházközség küldöttséget menesztett hozzá, felkérték, legyen falujuk lelképásztora. A kérésnek eleget tett. Itt születtek Márta és Sándor nevű gyermekei. Boldog, harmonikus családi életet élt, nagyon megszerette Eszenyt. Vigasztalta a betegeket, segítette a rászorulókat, gyámoltotta az árvákat, lelkesítette a csüggedőket. Sokat foglalkozott az ifjúság nevelésével, tiszteletbeli leventeelnökként tisztességre, becsületre, a hagyományok tiszteletére tanította a fiatalokat. Gyűjtést szervezett a faluban egy I. világháborús hősi emlékmű felépítésére. Az akció sikerült: a templom előtt ünnepélyesen felavatták az elkészült turulmadaras emlékművet.

Nem politizált, csak hazafi volt. Mint annyi más ártatlan, egyszerűen csak hivatását betöltő lelkészársát, 1946-ban mégis elhurcolták. Miután koholt vádak alapján elítélték, az Urál hegység keleti részén fakitermelésen dolgoztatták mínusz 40-45°C-os hidegben. Utoljára a Szverdlovszki terület (ma Jekatyerinburgi) Kercsel nevű helységéből adott magáról életjelt. Az utolsó levelet más írta helyette, mert megfagyott ujjaival már nem tudta megfogni a ceruzát. Majd jött az értesítés a családnak, hogy 1948. február 25-én meghalt Cses községben, lágerben. A halál okaként a végtagok elfagyása volt feltüntetve.

Akkoriban Eszenyben maradt felesége és gyermekei is szörnyű éveket éltek át. A család máig megőrizte Vaszil Misko, a helyi Hruscov Kolhoz elnökének 1947 júniusában kelt kézzel írott levelét, melyben furcsa magyarsággal felszólítja a vagyonától már korábban megfosztott papnét, hogy öt napon belül költözködjön ki a parókiáról, mert az a "kolhoz örök használatára át van adva"... "A nemteljesítés és az Uzshorodi Körzeti VB elnökségének határozat ignorálása esetén, Ön ki lesz lakoltatva milícia szervekkel" - fenyegetőzött a dicső partizánmúltsal rendelkező kolhozelnök. Így a nincstelen feleség három (6, 11 és 17 éves) gyermekével hajlék nélkül maradt - a legidősebb fiuk külföldre menekült még 1945-ben. Szerencséjükre jó emberek befogadták őket, és ha nehezen is, de útjára bocsátotta gyermekeiket. Balogh Sándorné Gönczy



Mária, két gyermekével a hetvenes években áttelepült Magyarországra. Csak a legfiatalabb fiú, az egyetemi tanulmányait akkoriban Leningrádban végző ifj. Balogh Sándor maradt Kárpátalján.

Balogh Sándorné 1990. május 8-án, 85 éves korában levélben fordult az USZSZK Kárpátontúli Területi Népbíróhoz, melyben kérte, hogy rehabilitálják ártatlanul elítélt és száműzött férjét. Végül Balogh Sándort 1991. december 5-én Ukrajna Legfelsőbb Ügyészsége ártatlannak nyilvánította. Eszeny községben még a rehabilitáló döntést megelőzően, 1991. szeptember 15-én a templom belső falán a KMKSZ és a református egyház jóvoltából egy emléktáblát helyeztek el a következő felirattal: Balogh Sándor (1891-1948) lelképásztorunk emlékére, akit 1946-ban ártatlanul elítéltek, és Szibériában meghalt. "Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa." Máté 5.10.

(forrás: Kárpátalja hetilap)



A JÓ PÁSZTOR HÁZA **adakozás**

■	Mgr. Nagy Zoltán, Perbenyik	200,- Sk
■	Névtelen adakozó	200,-
■	Tóth Vilmosné, Kassa,	1000,- Sk
■	Csicsay István	600,- Sk

Mindazok életére Isten áldását kérjük, akik adományaikkal eddig is hozzájárultak ahhoz, hogy minél közelebb jussunk célunk eléréséhez.

Bankszámla számunk:

0552044933/0900,

SLSP, a.s., pob. Král. Chlmeč Címünk:

Dobry Pastier n.o., Kostolná 216/3, 076 51 Pribenik

Szakál Gábor

befejezés

Ideje lenne már.....!

A 30. zsolnárnál a diézisen túl az általában megszokott G - dúros dallam lenne ajánlatos, a második frázis zeneileg is helyesebb "mi-mi-do-fa" és nem „fa-fa-re-fa” indításával a régi énekeskönyvek közkedvelt, a dallamvezetés logikájának és a harmonizálás modulációs törvényeinek is jobban megfelelő leirata szerint. Érdekes lenne föl kutatni, hol és mikor történt az elírás, vagy az esetleges sajtóhiba?

Ide kívánczik a felemelő 35. zsolná 5. sorának, szöveggel jobban azonosuló, hitelesebb, markánsabb, szintén közkedvelt G-dúros zárzata.

Felejtjük el már végre a tisztán „korhú”, ha úgy tetszik akadémikus szemléletet, mellyel csak elidegenítjük a hívőket a zsolnárok éneklésétől, szeretetétől. Kálvin is azt kötötte a lelkére a zsolná szerző Bourgeois genfi kántornak, hogy olyan dallamokat kreáljon, amelyek könnyen elsajátíthatók és énekelhetők lesznek.

Ezért is - vagy talán ihlet híján - kerültek be énekeskönyvünkbe az általunk is közkedvelt francia népdalok mint pl. a 42., 47., 99 zsolnárok dallamai.

Zsolnáraink száma összesen 150. Ezekből, számításom szerint általában még a legnagyobb és zeneileg legjobban irányított gyülekezetekben is csupán 70-71-et énekelünk. Ezt azért is említem, mert zsolnáraink számát tekintve is a prakticitás kell hogy vezessen bennünket, egy gyakorlati énekeskönyv szerkesztésénél. Ezt azért tudom ilyen határozottan állítani, mert mögöttem áll támogatólag a zsolná teremtő genfi anyaegyház, Psalms Cantiques et Textes Pour le culte, 1976-os kiadása, valamint a német testvér egyházak Evangelisch - Reformiertes Gesangbuch, 1998-as évfjártatú ma is használatos énekeskönyve és annak zsolná tartalma, mely még az általam említett 70-es számot sem üti meg. Egészen pontosan 61 a zsolnáraik száma, érthetetlenül mellőzve a református himnusz, a 90. zsolnárt, amivel nem érthetünk egyet. Viszont ez a 61 zsolná befér az általam említett 70-es keretbe, mely legszebb és zeneileg is legértékesebb zsolnáraink gyűjteménye.

Ugyanez az elv kell hogy vezéreljen bennünket a dicséreteink számának újra értékelésénél a fenti szempontokat követő leszűkítésénél is.

Különböen is a 48-as kiadású énekes-

könyvünk előszavában ez olvasható: "Az elkövetkező gyakorlat majd megméri egyrészt az énekeskönyvet, másrészt a vele élő, vagy nem élő nemzedéket is. Akkor látszik meg majd, hogy az életnek, mire van ezekből az énekekből szüksége. Van úgy, hogy bizonyos helyen és időben egyik-másik, magában különben értékes ének nem feltétlen szükséges. Azt azonban ne feledjük el, hogy az ami akár lelki és hitvallási, akár művészi és irodalmi szempontból értéktelen, soha és sehol nem használható. Ez így igaz.

Úgy gondolom, 60 év gyakorlata elég ahhoz, hogy meg tudjuk teljes hitelességgel állapítani, mi az ami" megmértetett és könnyűnek találtatott." - ami zeneileg, tartalmilag ugyan értékes, de mégsem vált "közkinccs" - és melyek azok az énekeink, amelyeket széppé, maradandóvá érlelt az idő. Csak kellő szakmai bátorság kell hozzá, no meg egy felelősségteljes, hasonló nézeteket valló egyházi zenészekből és teológusokból álló szerkesztő bizottság, melynek sorából nem hiányozhat egy, a vallását tekintve református és lehetőleg poéta, nyelvi szakértő. A feladat oly magasztos és gyönyörű, hogy nézetem szerint nem lesz nehéz az illető szaktekintélyt megtalálni.

Ami dicséreteink állományát illeti, itt Áprily Lajos jóvoltából, nyelvilag már jóval kevesebb a probléma. A zenei és nyelvi hangsúlyok általában fedik egymást. Itt inkább a zenei lejegyzés egységesítésénél, hűségén, valamint a ritmika pontosságán és logikáján kellene szorgoskodni.

Amíg zsolnáraink leiratának legnagyobb hiányosságát ebben az értelemben a szünetjelek teljes hiánya, elhagyása jelenti, addig dicséreteinkben hemzseg a hangsúlytalan ütemek nem egységes grafikai megjelölése, vagy azok teljes elhagyása Példaértékű e tekintetben a csehtestvér egyház énekeskönyvének zsolná leirata.

Alapul szolgálhatna eme szándék következetes megvalósításában „a gályarabok énekének” /394. dics./ követendő, logikus zenei lejegyzése. Itt tényleg minden a helyén van és semmi sem hiányzik. Nem úgy pl. a 370. vagy a 398. dicséreteinknél, ahol az éneklés szempontjából annyira fontos szünetjeleket csak zenei érzékünk feltételezi, de megjelölve nincsenek.

Ugyanez a helyzet a légzés következetlen, sok esetben helytelen megjelölésével, ami semmiképpen sem követheti a kórusokkal szemben támasztott követelményeket. A helyes frazeálás ugyanis, annak megfelelő énekkultúrát igényel. A többnyire ülve éneklő, korban, zenei adottságokban heterogén gyülekezetek számára feltétlenül kiméletesebb légzést kell majd megjelölnünk. Már többször leírtam és elmondtam ezzel kapcsolatban. A gyülekezeti éneklés nem azonos a karénekléssel!

A hívó számára a legfontosabb a szöveg követése, megértése, kevésbé a pontos frazeálás.

A diézissel, elvéve itt is vannak gondok /pl. 152. 276., 312., 338., dicséret/, de inkább sorjában kitérnék azokra a zenei torzulásokra, melyek az idők folyamán kialakultak. Időzzünk el kissé a magasztos 171. dicséretünknel. A régebbi énekeskönyvek feszes negyedekben, az utolsó két sor refrénszerű ismétlésével elevenítik meg - nagyon helyesen - magasztos fennálló énekünket. Ugyan ki és mikor ritmizálta azt ily felelőtlenül, mely által súlyát veszti az ének mondanivalója. Luther, a szöveg és feltehetően a dallam szerzője is - 1921-es forrás szerint - bizonyára nem. Luther különben sem szerette a nyolcadokat, csak díszítésként, hajlításoknál használta legtöbbször azokat.

A ritmussal zsolnáraink, dicséreteink esetében, mivel deklamációs éneklésről van szó, szótag hangsúlyokat fejezünk ki. Példaértékű ezzel kapcsolatban pl. a: 164., 263., 270., 460., 463., 471., vagy a 479. dicséret. A 171. énekünk esetében viszont - mivel követhetően szöveg ihlette dallamról van szó, ahol minden szónak hasonló súlya van - indokolt a méltóságjelző negyedes ritmika. A ritmus ezért soha nem lehet öncélú rög-tönzös tárgya. Nagyon kétlem, hogy elődeink változtattak volna egy eredeti longa - brevis leiraton. Vagy, miért, milyen okból, megfontolásból maradt el az utolsó sorok közkedvelt ismétlése? Miért tüntetjük fel a fordító Skaricza Máté nevét a szerző helyén, még az egyetemes énekeskönyvben is? Ez is jellemző arra, mennyire felületesen, a pontosság hitele nélkül kezeljük zenei értékeinket...

Dr. Ufalussy József professzor, az egyetemes énekeskönyv zenei lektora, példaértékű kezdeményezéssel, nyolcadokra javította ki, "magyarította", a felüttéssel indító énekeinket, mint a 200., 461., vagy a 470. dicséreteket. A módosítás sajnos csak egy kiadást ért meg. A

második kiadásban, már győzött a despotia, tudálékos demagógia, az originál érveléssel. Már fentebb említettem, mennyire szűklátókörű ez a szemlélet, mivel a énekes zeneirodalomban más a helyes és követendő gyakorlat. Kodály szellemi öröksége is ezt követeli meg tőlünk.

Érdekes és egyben tanulságos problémát vet fel Kálmán Farkas könyörgése, a 276. énekünk.

Berkesi Sándor erről ezt írja: "Ezt a moll-os variánst feltehetően Kálmán Farkas készítette, alakította. A sorzáró formula mindenütt a lá-szi-mi és nem a lá-szó-mi képletet mutatja. Egy új énekeskönyv bizonyára visszatér majd a Kálmán Farkas féle eredeti „szi” hanghoz." Nyilvánvaló tehát, hogy a szerző ezt az énekét, harmonikus f-mollban írta, csak úgy, mint az azt követő 277. Crüger ének / Gondviselő, jó Atyám vagy/ változatát.

Mindkét esetben makacsul erőltetünk egy esetleges elírást, amit a hívők nagyon helyesen, nem szeretnek, nem éreznek magukénak. Megjegyezném még, hogy Crüger eredetije korántsem rezonál a szöveggel olyannyira, mint a

Kálmán változat. Az alázat hiánya érződik ki dallamából. Ami Crügernek kijelentő mondat, az Kálmánnál alázatos könyörgés, szöveg ihletésű bensőséges imádság. Visszatérve a 276. dicséretre, az első sor feloldó jele már csak azért is logikus, mert az eredeti hangnem / f - moll / a harmadik sor feloldó jelével teljesen egyértelművé válik. Különben, néhány énekünknek a szerzők által írott több variánsa is meghonosodott az idők folyamán pl. a második ref. himnusz a 390., vagy a 466. dicséretünk dallamai. Énekeskönyvünk a fent említettek közül zeneileg a legszebb változatot tartalmazza.

A dicséretnek majdani száma, szintén egy közel ötvenéves gyakorlatból kiindulva, 263-265 körül határozható meg az eddigi 362-vel szemben. A kihagyásra szánt énekek között, "elrettentő" példának hoznám fel az ősi, angol eredetű 229. dicséretünket, melyet kizárólag angol kolostorok szerzetes kórusainak repertoárjában tudok elképzelni Bekerült az egyetemes énekeskönyvbe is, feladva a leckét a hívők zenei képességének, próbára téve azok muzikalitását.

Egy új, gyakorlati református éne-

keskönyv tehát, gondos válogatás után közel 334-335 éneket tartalmazna az eddigi 512-ből, kibővítve ezek számát, az eddig elhanyagolt { Mennyben lakó én Istenem, Mindig velem Uram stb./ vagy más, protestáns forrású szép, új énekekkel, melyek az előbb említettek és másokon kívül, az egyetemes énekeskönyvbe sem fértek be.

Az új szlovák ref. énekeskönyv szerkesztésénél szerzett tapasztalataimat is szeretném felajánlani majd felhasználni és nagy örömmel és készséggel átadni és kamatoztatni egy, a legékesebb protestáns énekeket tartalmazó, gyakorlati magyar református énekeskönyv kimunkálása során.. Nagyon szeretném ezért, ha ez irányú készségem és egyben óhajom, megértő közhangulatra lelne. Egy percig se feledjük, hogy bizony az utóbbi évtizedekben erősen megfogytunk, ezért mindent meg kell tennünk híveink további bizalma érdekében.

Adjon a Mindenható erőt és jóhiszemű elszántságot közös célunk megvalósításához.

Buzdítson bennünket ebben Pál apostol hite: "Mindenne van erőm a Krisztusban..." / Fil. 4,13/

Dr. Csohány János

BIBLIAÉRTELMEZÉS – BIBLIAMAGYARÁZÁS

Megjegyzések „a Biblia évé”-hez

befejezés

A bibliai kijelentés értelmezése

A kijelentés írásba foglalása által „Isten páratlan gondviselésével a halandókról valóban örök időkre gondoskodott.” (Inst. I. VI, 2) Ezért történt a bibliai iratok kánonba gyűjtése.

A Biblia tekintélye Istentől van, a bibliaolvasónak a Szentlélek benső meggyőző ereje hit által teszi Igévé, a Szentírást. *Kálvin szerint „ezért valójában akkor lesz végre elégséges Isten üdvözítő megismerésére a Szentírás, amikor annak bizonyossága a Szentlélek benső meggyőző erején alapul.” (Inst. I. VIII, 3) Helytelenül járnak el azok a hívők, akik a még nem hívőknek azt bizonygatják, hogy a Szentírás Isten Igéje, mert azok azt csupán hitre jutva fogadhatják el annak, addig egy puszta könyvnek fogják tartani.*

A Bibliának kettős természete van, mint Krisztusnak. *Van egy emberi termé-*

szete, amellyel a bibliaolvasó először találkozik. Különböző korokban, különböző emberek írták, az Ószövetséget héber, az Újszövetséget görög nyelven. Lehet sok mindent vizsgálni az irodalmi kritika eszközeivel, korhűséget, stílust, stb. Ez nagy ajándék, mert így tudunk mi emberek közelíteni hozzá, ahogyan Krisztus is emberré lett, hogy az emberhez közel jusson és az ember is Óhozzá. A Bibliát a Szentlélek szólaltatja meg lelkünkben úgy mint Isten hozzánk szóló Igéjét, kijelentését, amit hit által fogadhatunk el. A Bibliát egyes korokban annyira isteni könyvnek tekintették, hogy a világ összes kérdésére feleltet vártak tőle, holott Isten nem annak szánta, hanem az üdvösség üzenetének közvetítésére.

Bibliamagyarázás

A Biblia értelmezése már azt jelenti, hogy a bibliaolvasó önmagának magyarázza a Bibliát. Benne van ebben, hogy imádságban kéri Isten Szentlelkét, hogy

mutassa meg a neki akkor szóló kijelentést, isteni üzenetet az olvasott bibliai részből. Az ősegyházi és a reformátori tanítás szerint a Szentírás saját magát magyarázza, vagyis szerves egésznek kell tekinteni azt, amiben a keresztyén ember az Újszövetséget tartja abszolút normának, a kijelentés csúcspontjának és az Újszövetség felől tekint vissza az Ószövetségre és annak üzenete alapján értelmezi magára nézve az ószövetségi kijelentést. A Szentírás magyarázásával hivatásszerűen foglalkozók bibliamagyarázási kötelezettsége mindezt magában foglalja, azonban alapos tanulmányok elsajátításával kell végezniük feladatukat. Az egyes szentírási könyvek szakszerű ismeretének felhasználásával keresse, hogy mit mondott Isten az éppen magyarázandó szövegben akkor, amikor a benne leírt esemény megtörtént, vagy tanítás elhangzott, kiknek szólt, milyen helyzetben voltak azok, akikkel történt, vagy akikhez a beszédet, vagy levelet intézték. Kortörténeti, vallástörténeti, bibliateo-

lógiai, nyelvi ismeretek, jó fordítás és más megértést, felkészülést segítő tudományos ismeretek és segédletek szükségesek az igemagyarázathoz.

A teljes Írás Istentől ihletett, alkalmas a tanításra. Az Újszövetség népének a Krisztus által teljességre juttatott kijelentése a mértékadó. Ez azt jelenti, hogy az Ószövetséget az Újszövetség alapján értékeli a keresztyénség. Krisztus betöltötte az ószövetségi törvényt, véghez vitte mint egyetlen Főpapunk saját maga egyetlen tökéletes, megismételhetetlen áldozatát, mint Főprófétánk Igéjével és tettével az isteni kijelentést megadta úgy, ahogy az előtt soha sem történt. Királyunk Krisztus, Aki Isten országát elhozta s bár visszajöveteléig ez az isteni királyság (az Újszövetségben baszileja tu theu) rejtve van, de hordozója az egyház. Az Újszövetség ezekről szól. Az Ószövetségi rendelkezések ezek értelmében módosultak az Újszövetség népe számára.

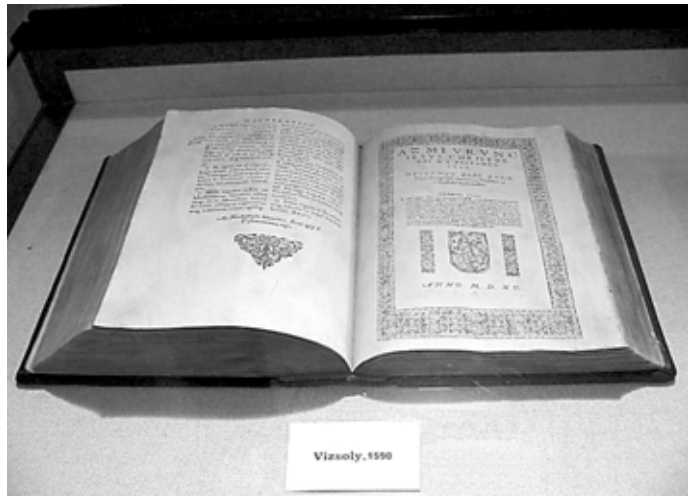
Krisztus eltörölte az ószövetségi vallás törvényeinek jelentős részét, továbbá az istentiszteleti rítust. Nincs az Újszövetség szerint elkülönült papi rend, Isten jelenlétét helyhez kötötten megjelenítő templom, nincsenek látványos véres és vértelen, továbbá étel és italáldozatok. Szükségtelenné vált a test körülmétele, mivel a hívő keresztyénnek a szíve van lelkileg körülmétele és azon viseli a szövetség jelét. (Isten az Ószövetségben többször parancsolta, hogy az izraeliták megtérésük jeleként - átvitt értelemben - szívüket metéljék körül. Metéljétek azért körül a szíveteket, és ne legyetek többé kemény nyakúak!" 5Móz 10, 16. „Szívedet és utódaid szívet körülmetéli Istened, az ÚR, szeretni fogod Istenedet, az URat teljes szívedből és teljes lelkedből, és élni fogsz. 5Móz 30, 6. „Az ÚRért metélkedjétek körül, szívetek előbőrét távolítsátok el.” Jer 4, 4.) Az ételre és italra vonatkozó köserelési törvényt azzal törölte el az Újszövetség, hogy minden étel és ital vallásilag tiszta a tiszta szívű keresztyéneknek.

Az Ember Fia ura a szombatnak is, jelentette ki és dokumentálta tetteivel többször Krisztus. A tizparancsolat érvényben van, de annak a heti nyugalomnapra vonatkozó része Krisztus feltámadása emléknapjára, vasárnapra tevődött. Az Ószövetségből tehát csupán annyi

érvényes, amennyi a Krisztus kijelentésének megfelel, vagyis azzal összhangban van. Ilyen értelemben kell tehát az Ószövetségről prédikálnunk. Amikor ószövetségi igeszakaszt magyarázunk, m i n d i g

mutassuk fel, hogy hogyan erősítette meg, teljesítette be Krisztus az ott megírtakat, vagy hogyan módosította, vitte teljességre azokat, és mi az, amiben többet, jobbat tanított, rendelt az Ószövetségben megírtaknál.

Dívatos napjainkban, hogy a sajtó és sokszor a világi szakirodalom is zsidókeresztyén hagyományról, kultúrkörről, filozófiáról, erkölcsről, gondolkodásról, magatartásformáról, röviden szólva értékekről beszél. Ez nem tévedés, hanem közönséges hamisítás. A különböző keresztyénellenes szellemi áramlatok tudatos mesterkedése, aminek a keresztyénség marginalizálása, bagatellizálása a célja. Olybá tünteti fel a keresztyénséget, mintha az a zsidóság másodrangú mellékága lenne, holott láttuk az elmondottak során, hogy Jézus Krisztus a Újszövetségben teljesen újat hozott. A keresztyénség új vallás, a keresztyének szerint a vallás. A keresztyénség új vallás voltát maga a korabeli zsidóság ismerte fel elsőnek, mert az Újszövetség tudósítása szerint a zsidóság kitaszította magából az őskeresztyéneket, sőt üldözésüket is ő kezdeményezte, ezzel dokumentálta, hogy szerinte is egy teljesen más vallásról van szó. Mindezt sietett a római hatóságok tudomására is hozni, hogy azok is üldözzék a keresztyéneket, mivel nem érvényes rájuk a zsidóknak engedélyezett vallásgyakorlat. Ilyen formán a keresztyén erkölcs - ami nem az Ószövetség szemét szemért, fogat fogért erkölcsé, amibe belefért a kánaáni öslakosság kiirtása is - merőben különbözik a zsidó erkölcsőtől és az ellenség szeretetéig terjedő erkölcsőt képviseli, ahogyan a keresztyén vallás is a szeretet vallása. A



keresztyén vallás a törvény helyett a kegyelem vallása, a megváltottak örömeinek és az üdvösség reménységének vallása, ami kötelezi a keresztyéneket, hogy minden népnek hirdessék ezt a vallást és hívják saját vallási közösségükbe, az egyházba, amelyben egyenlő rangú testvérei lehetnek egymásnak. Mindez a keresztyén közgondolkodást, filozófiát, kultúrjavakat, társadalmat magatartást meghatározza. Beszéljünk tehát keresztyén vallásról, keresztyén szellemi értékekről és egyéb meghatározókról, ha azokat akarjuk említeni, mert azok önálló értékek.

A bibliamagyarázás helyes módszerének bemutatásával kimondatlanul is elhatárolódtunk minden más bibliamagyarázattól. Néhány helytelen bibliaértelmezési és magyarázási módszerről mégis meg kell emlékeznünk konkrétan:

A bizánci és a latin rítusú egyházak bibliamagyarázását zsinati döntések és dogmák, vélekedések szabják meg, továbbá a hagyomány (tradíció). A bizánci rítusú, vagy keleti, önmaga elnevezésével ortodox, vagy pravoszláv egyházban ugyan hivatalosan nincsenek dogmák, csak vélekedések. Ez azonban a szavakkal való játék, mert amit ott szent vélekedésként elfogadtak egyszer, az olyan kötelező, mint a latin rítusú, vagy római katolikus egyházban a dogmák, mindössze az elnevezés különbözik. Az más kérdés, hogy ha ortodox teológussal beszélünk ő körömszakadtáig fogja bizonygatni, hogy az ő egyházuk sokkal szabadabb, mint a római katolikus, mert náluk nincsenek dogmák csupán vélekedések, de próbáljon náluk valaki eltérni a „vélekedésektől”,

ugyanúgy fegyvelmi büntetésre számíthat, mint a rómaiaknál a dogmákba ütköző személy. Az ökumenikus érintkezés során ezt eleve tudnunk kell és ne próbáljuk meggyőzni őket egy bibliai hely valódi – szerintünk valódi – , tudománnyal alátámasztott értelméről, mert, ha nekik mást ír elő a tanításuk, abból nem engedhetnek. De az ökumenikus szellem nem azt követeli meg, hogy mi feladjuk a „jó békesség” kedvéért a saját református igei álláspontunkat. Ezen a téren sem lehetünk a meghátrálás emberei, mert ha mi elfogadjuk őket testvérnek és egyháznak úgy, ahogy vannak, akkor tegyék azt ők is és ne akarják ránk erőltetni téves bibliaértelmezésüket.

A római katolikus egyházzal ilyen kiegyenlíthetetlen értelmezésű bibliai hely pl. a Márk evangéliuma 6. részének 3. verse: „Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? Nem itt élnek-e közöttünk húgai is?” A római katolikusok szerint Jézusnak az unokatestvéreiről van ott szó, mert Máriának nem lehetett több gyereke Jézus után, hiszen bezárult a méhe, hogy örökké szűz maradjon (semper virgo) a dogma szerint, és a dogma győz a világos bibliai beszéd felett is. (Az 1967. évi kiadású római katolikus Újszövetség fordításban a testvért egyenesen „rokon”-nak fordítják, viszont a lánytestvéreit „nővérei”-nek, de értelmezni azokat sem vér szerinti testvérként értelmezik. Fájdalmas csapás az ökumenikus mozgalomra, hogy XVI. Benedek pápa a közelmúltban arról nyilatkozott, hogy a protestáns egyházak

nem is egyházak valójában. Ezt sem vehetjük udvariassen tudomásul, csak hogy maradjon a jó viszony, de térjünk vissza a Heidelbergi Káté 80. kérdésére adott felelet fejtegetéséhez, hogy a mise kárhóztos bálványimádás? Ha hallgatunk a pápai megnyilatkozásról, azzal nem teszünk jót.)

A protestáns ortodoxia konfesszionális irányzatai hasonlóan merev magatartást tanúsítanak a bibliaértelmezés és magyarázás terén, csak náluk a hitvallások lesznek papírpapává. A II. Helvét Hitvallás előszavának záró sorai pedig maga azt tanítják, „hogy mindig nagyon készek vagyunk, ha bárki kívánja, mindazt, amit itt előadtunk, egyenként és összesen bővebben kifejteni, végül azoknak, akik Isten igéjéből jobbra tanítanak, köszönetünk nyilvánításával engedni és hozzájuk igazodni az Úrban, akinek dicséret és dicsőség.” A konfesszionális irányzatok a hitvallásokban megírtakhoz ragaszkodnak a Szentírással szemben is és a bibliai tudomány újabb felfedezései közül a legmegbízhatóbbak elfogadásától is viszolyognak, ha azok nem egyeznek, vagy csak olybá tűnnek, mintha nem egyeznének a hitvallásokkal.

A szekták, valamint valamilyen tudományos feltevés, netalán más teológiai vagy egyházi állásfoglalás hívei saját egyéni, vagy közösségi állásfoglalásaikat magyarázzák bele a Szentírásba és azokkal igazolják saját vélekedéseiket. Ezeket is el kell utasítanunk és azt a reformátori igazságot kell vallanunk hogy „a Szentírás maga magyarázza magát”.

az öregséggel

Az öregséggel jó vagy rossz, lassan, lassan megbékülök. Csak a lélek, az ne váltsón hamisra, mint repedt tüllök.

Csak az agy őrizze frissen a mát, a tegnapot, s a múlt feledt dolgait akkor is, ha már a kép régi, avult.

Addig is, míg el kell menni, a szív, csak az maradjon tiszta mint azúr égbolt, s ha kéred Uram, úgy nyújtanám vissza.

Ha már nincs más, csak délibáb, tűnő semmi, csak az emlék, mintha mindig új, és újabb ismeretlen felé mennék.

S míg innám a hús étert, mint templomi orgona lelke, tudóm, e nyúzott fujtató úgy telne-apadna fel-le.

A gerinc oszlopa bírná, s tartana omló templomot, az oltárt, lélek szentéjét melyből az ima kikopott.

S a láb, ha nem lép, csak csoszsan, kéveként nem dőlne – hullna, Uram! Csak ennyi. Egy szócskát! Szólna : várhat az még az urna!

Szliács, 2008.márc.10
Gyüre Lajos

A Református Tanulmányi Központ hírei

Katolikus testvérünk hozzászólása

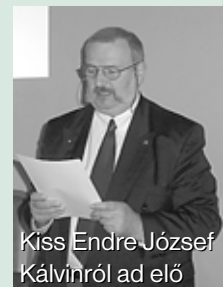


Teológia könyvtárának igazgatója szolgált történelmi „Kálvin – képpel”. A mintegy harminc résztvevő lelkész, presbiter és gyülekezeti tag az előadás mellett a különböző Kálvin ábrázolások vetített képeit is megnézhetette. Nagyon jó hangulatú beszélgetés alakult ki a résztvevők között, melybe egy Magyarországról érkezett katolikus testvérünk is bekapcsolódott. A további konferenciák alkalmával szakavatott előadók adnak áttekintést Kálvin sokrétű munkájáról, hit és társadalom formáló tevékenységéről.

Csoma L.

A Kálvin évforduló alkalmából konferenciát szervezett a Református Tanulmányi Központ és az Ungi Református Egyházmegeye 2008. december 6-án. A nagy reformátor születésének 500. évfordulója alkalmából egész előadásorozat megtartását tervezik a szervezők, melynek első előadásán Kiss Endre József, a Sárospataki Református

Résztvevők



Kiss Endre József Kálvínról ad elő